

Catalanisme, canvi d'etapa

SALVADOR CARDUS
Sociòleg

Caldria un debat intel·lectual que hauria de reformular la metodologia amb la qual es planteja el catalanisme: abandonar l'estil reactiu de respostes impertinents i deixar de banda les provocacions. S'ha de crear un discurs autònom i positiu, no jugar sempre a camp contrari. Respecte als polítics, se'ls hauria de tornar una mica la pilota. Quan es troben en una situació de crisi política el que fan és llançar pilotes fora i diuen que s'ha de reflexionar sobre els grans objectius. Amb l'actual replantejament del catalanisme alguns partits intenten justificar l'acció política i alguns altres volen resituar-se en el mercat del vot electoral per ampliar-lo i tornar al poder. El catalanisme ja ha estat molt pensat i, en tant que debat intel·lectual, mai no quedarà tancat perquè admet moltes versions i interpretacions.

FERRAN REQUEJO
Catedràtic de Ciència
Política de la UPF

El catalanisme ha tingut històricament dos objectius: primer la modernització de l'estat i de la societat espanyola, i segon aconseguir el màxim nivell de reconeixement i d'autogovern polític, econòmic i cultural per a Catalunya. Actualment, el primer objectiu ha decaigut (Espanya és ja un país *modern* en termes polítics i econòmics –encara que no en termes de cultura política, que és encara molt primitiva–). El segon objectiu del catalanisme, tanmateix, es dona en un context molt diferent al del catalanisme històric (Unió Europea, processos de globalització econòmica i tecnològica, migracions transnacionals, etc.). Avui és consta-

Els processos estatutaris han originat una certa perplexitat en el món del catalanisme, després d'una etapa política molt turbulenta i que ha deixat al descobert l'animadversió d'Espanya a qualsevol demanda de reconeixement de la plurinacionalitat de l'estat. Aquesta situació ha portat desconcert als sectors polítics i socials, que han obert processos per a engegar debats a fi de replantejar els objectius del catalanisme polític. Per copsar aquest debat, hem demanat a persones de diversos àmbits socials "quins són els replantejaments que ha de fer el catalanisme?". El resultat no pretén pas ésser una representació exacta de la realitat, però sí que ens ofereix una imatge calidoscòpica que ens apunta els canvis que haurà d'afrontar el catalanisme.

table que hi ha una manca de model, de projecte, d'estratègia i de lideratge entre les forces polítiques del país. He desenvolupat anàlisis en treballs acadèmics sobre com es pot aconseguir un reconeixement ple del caràcter nacional de Catalunya, adaptat als nous temps. Bàsicament, hi ha tres models possibles, amb variants internes: el federalisme plurinacional; el partenariat o sobirania-associació; i la secessió.

ISIDOR MARI

Dir. estudis Humanitats i Filologia de la UOC

Hi ha dues crisis que els diferents sectors del catalanisme han de saber superar amb una actuació conjunta: la manca de reconeixement igualitari de

la llengua, la cultura i la nacionalitat catalana, i la crisi de confiança de la ciutadania en la democràcia representativa. Totes dues van estretament lligades.

S'ha fet evident la incapacitat de l'estat espanyol per a reconèixer igualtariament les llengües, cultures i nacions constitutives (el bloqueig del nou Estatut de Catalunya i l'acceptació incontestada de la catalanofòbia hispànica en són bons exemples). El catalanisme ha de plantejar a l'estat un ultimàtum: si la igualtat entre les llengües, cultures i nacionalitats no és assumida com a projecte d'estat (cosa altament improbable), no hi ha més camí cap a

la igualtat que construir la sobirania de la nacionalitat catalana.

Però la sobirania s'ha de construir en perfecta sintonia amb la voluntat popular, i això exigeix la recuperació de la credibilitat i la confiança dels electors en els seus representants: concreció participativa de polítiques sectorials convincents i renovació dels sistemes electorals (l'listes obertes) a fi que els elegits rendeixin comptes als electors.

MIQUEL SELLARÈS

Secretari general de l'Opinió Catalana

El catalanisme ha d'entendre que ha triomfat, que ha aconseguit que l'Espanya

que dibuixava Vicens Vives ja no existeixi. L'hem regenerat i ara Espanya és la vuitena potència del món i Madrid un dels centres econòmics i financers més importants d'Europa.

El que cal és que Catalunya, els Països Catalans, facin el seu camí. Espanya ja no ens necessita. I si no anem amb compte ens regenerarà a nosaltres i ens absorbirà. És l'hora doncs d'avançar cap a la sobirania nacional i deixar-se d'etapes intermèdies i de desacomplexar-se. Amb el nou segle, al 2008, a Catalunya només li resta un camí: la plena sobirania nacional.

Del dia 20, Artur Mas que es deixi d'entelèquies de la *casa gran*, que en el seu moment ja es va fer ben fet el *pal de paller*. Ara és hora de deixar de fer de gestoria i de deixar de fer gesticulació. I cal guarir ferides entre tots els catalanistes i sobiranistes per oferir el que no té el nostre país: un projecte de construcció nacional sense la supeditació al marc espanyol.

Amb tot, és bo que dirigents polítics facin jornades de reflexió. Però CDC, el que caldria que fes abans és aclarir-se amb la federació.

ALFONS LÓPEZ TENA

Vocal del Consell General del Poder Judicial

Ja s'han assolit les fites seculars del catalanisme: democràcia, integració a Europa, modernització de l'estat, però el

règim autònom ha resultat un parany: no hi ha ni poder polític (l'autonomia és només una descentralització administrativa i de despesa) ni poder econòmic (Escòcia té

en vuit anys d'autonomia el doble per habitant del que ha assolit per la Generalitat en trenta). L'estat és al servei d'una sola nació, l'espanyola, i actua en contra de la nació catalana, que ni tan sols reconeix i que colla arruïnant: 19.200 milions d'euros d'espoli fiscal el 2005 a Catalunya, més del 10% del PIB. No és possible convertir l'estat espanyol en plurinacional, perquè els espanyols no ho volen. Hi ha dues opcions: cloure el catalanisme en la resignació i la decadència, o reformular-lo en un projecte pragmàtic: independència, crear un estat propi a la Unió Europea, que no necessita l'acord dels espanyols sinó només la majoria dels catalans. Sense estat, Catalunya no té futur. Amb l'estat en contra, no té ni present.

JOSEP TERMES

Historiador

El catalanisme ja ha estat fundat i refundat històricament.

La qüestió fonamental serà ara, no pas l'ampliació de la sobirania, sinó el manteniment de la identitat, en un món en què l'estat espanyol és cada vegada més fort, i amb una enorme immigració, arribada els darrers anys, que ens ha canviat el marc social.

Pel que fa el catalanisme com a projecte regenerador d'Espanya és mort i enterrat, perquè Espanya ja s'ha desenvolupat econòmicament i no té cap interès que els catalans la regenerin, com tampoc no té cap interès a acceptar la idea d'una Espanya plurinacional, ni pluricultural, ni plurilingüística.

XAVIER SOLANO

Assessor de l'SNP (Partit Nacional Escocès)

El procés de negociació i retallada de l'Estatut ha deixat clar que polítics

espanyols i catalans tenen projectes molt diferents per als seus respectius països. A més, els polítics espanyols consideren incompatible el projecte català amb el

seu projecte per Espanya.

Les recents situacions caòtiques viscudes a Catalunya (rodalia ferroviària, xarxa elèctrica) i la visió provincialiana en la cessió de la T-Sud de l'aeroport del Prat em fan entendre que Espanya continuarà l'espoli fiscal, reduint la competitivitat i, en definitiva, empitjorant el nivell de vida i l'economia del Principat per assegurar-se la dependència de Catalunya respecte a Madrid. Aquesta ha estat l'estratègia del Regne Unit a Escòcia.

El *catalanisme* polític pot fer-se molts replantejaments. Des de la meua perspectiva, la solució més pràctica és la independència. Ara bé, calen canvis importants. Primer, començar a parlar clar i, segon, fer entendre la independència com una eina i no com el fi (el fi és el nivell de vida dels ciutadans). I, finalment, fer comprendre que la independència no va en contra de ningú, especialment d'Espanya, sinó a favor dels catalans. Això, a Escòcia, ens funciona molt bé.

JOANDOMÈNEC ROS

President rector Universitat Catalana d'Estiu

Hi ha diverses coses a dir. Primer, que si es diu de replantejar

el catalanisme des de diverses plataformes i partits, vol dir que aquests són conscients que alguna cosa cal canviar, que el paradigma, la guia, els objectius que s'han fet servir han de ser reformulats. Això és bon senyal; com a biòleg crec en l'evolució i el canvi.

Segona cosa. És molt fàcil posar-se etiquetes, però a mi m'agradaria saber, de tots aquests que es posen etiquetes de catalanistes, de quin sector, de quina tradició ideològica són. És diferent la tradició de Cambó, d'Almirall, de Pujol...

Tercera. Em preocupa una mica que aquest plantejament passi alhora a més duna formació política. Això podria voler dir que aquest canvi no és per un factor encadenant extern, sinó perquè s'adonen que aquesta etiqueta no els acaba de funcionar. I això em fa pensar que, més que un canvi d'estratègia, sigui una manera de resoldre problemes més en clau interna. Per exemple, en un cert moment de la història el Partit Comunista va decidir ser comunista, sí, però no stalinista. És a dir, una certa manera de deixar anar llast. I no sé si això es pot aplicar en aquest debat que s'ha obert.

Però, definitivament, en un entorn català i europeu, en ple segle XXI, en què els valors col·lectius i individuals han canviat, penso que és bo que es plantegi. El que em preocupa més és el resultat. És a dir, que decidim ampliar bases, afegir objectius etc., em sembla bé. Però em preocupa com serà aquest canvi efectiu. Em preocuparia que els canvis fossin una mica erràtics o perquè senzillament no convé continuar en el model antic, sense saber gairebé on és el nou.

Per tant, demanaria com a condició que, quan es parli de refundar, es digui quin és l'objectiu, en quin model es basa el nou, amb quina tradició ideològica, amb una definició molt clara que eviti les confusions. Si no, m'interessa poc.

FABIÀN ESTAPE

Economista

En aquest moment enyoro Valentí Almirall, Pi Figueres, Joan Maragall i, fins i tot, Rius i Taulet, aquell alcalde que la gent anomenava *en Rius i Xiulet*. I,

finalment, trobo a faltar l'estadista Enric Prat de la Riba. A tots els qui parlen de repensar el catalanisme els recomano que els llegeixin tots abans de refundar res.

MURIEL CASALS

Economista, professora de la UAB

Ens hem d'oblidar d'Espanya. Hem de creure amb alegria que això va de debò. No pot ser que tots els pobles d'Europa resolguin els seus conflictes i siguem

els únics que continuem enganxats al passat. Hem de mirar a Europa i al món i convèncer-los que sense resoldre aquest problema, Europa no és complerta. I si cal s'ha d'amençar Espanya sense pagar impostos perquè si ells no compleixen el pacte, nosaltres no hem pas de fer-ho. També cal fer entendre als nous catalans que ens convé la independència per ser més feliços.

XAVIER ROIG

Enginyer i escriptor

La refundació de qualsevol moviment ha de comportar novetats respecte al que hi havia. El catalanisme s'ha caracteritzat sempre per la modernitat —que ara no hi és.

Per una banda, convindria assumir que o el catalanisme és un moviment modern i eficaç, vist amb simpatia i respecte arreu del món, o el seu futur estarà compromès perquè no se'n comprendrà la necessitat. Aquest vessant prendrà rellevància especials en el moment en què es plantegin modificacions a les fronteres interiors de la UE.

Qualsevol renovació, però, demana sense excusa la millora dels sistemes de representació. Cal renovar i refundar, començant per les persones. No únicament de l'àmbit polític, sinó també empresarial.

Convindria adoptar el sistema de diputats de districte, amb oficina oberta al públic cada dia de 9 a 6 de la tarda, per exemple. Però també els representants empresarials han de ser alguna cosa més que l'exponent de les mesquineses que es couen als despatxets de la Diagonal de Barcelona.

BALTASAR PORCEL

Escriptor

No en tinc ni idea, però alhora em vénen el cap centenars d'idees que s'han anat repetint al llarg del segle XX.

ISABEL-CLARA SIMO

Escriptora

Encara que hi ha tantes propostes com polítiques, el projecte ha de ser comú. S'ha de planificar de manera unitària, que englobi dretes i esquerres, però que,

òbviament, passi per l'independentisme. No podem continuar amb l'ambigüitat i esperar, perquè és una qüestió que no hem resolt mai. I, abans de tot, s'ha de fer una reflexió racional sobre els Països Catalans. Hem d'asseure'ns i decidir si volem un referèndum d'autodeterminació a Catalunya o si preferim impulsar de nou els Països Catalans, intentant canviar la Constitució. Primer de tot, però, s'ha de superar la dissensió catalanisme-nacionalisme-independentisme, perquè no poden ser incompatibles. No es pot dir "jo sóc independentista, però no nacionalista".

JORDI COCA

Escriptor

Des del meu punt de vista el catalanisme únicament es pot refundar definint-se com a independentista. Si cal refundar-lo vol dir que ha fracassat o que necessita un remodelatge i, en aquest cas,

no hi ha dubte que el fracàs ve dels 23 anys de pujolisme. El catalanisme de Pujol i ara de Mas és un regionalisme que ha falsificat unes suposades essències en canvi d'anar fent i de tenir el poder tot imposant una visió dretana i antiga a la societat catala-

na. Ho ha fet en les infraestructures, que ara s'han esfondrat; ho ha fet en l'educació, que no ha previst les noves tecnologies i ha cedit en el termes essencials; ho ha fet en les qüestions socials perquè no ha sabut preveure l'evidència de la immigració. Per tant, el nou catalanisme només pot ser d'esquerres i integrador. No em crec, doncs, el discurs de Convergència ni de cap dels seus líders, i tampoc no em crec les plataformes sobiranistes que intenten acostar Convergència a les seves posicions. En el millor dels casos són ingènues. No funcionarà, Convergència no serà mai independentista, com a mínim mentre hi hagi els líders actuals. Convergència encarna la Catalunya que ha fracassat, que ha enfonsat la llengua gairebé al testimonialisme, que ha convertit el discurs nacional en una mena de bolero per fer-nos ballar quan a ells els convenia. El nou catalanisme, doncs, ha de ser la independència. No hi ha cap més camí. I d'esquerres, profundament social, integrador i modern.

ORIOI BOHIGAS

President de l'Ateneu Barcelonès

L'actual replantejament del catalanisme només té sentit si es fa atenent les noves circumstàncies en què es veu immergit el país. Ara, la qüestió més rellevant és la impossibilitat de Catalunya d'intervenir dins l'estat. Per tant, s'ha de replantejar Catalunya com una nació sense el destorb i la nosa que implica la convivència amb Espanya.

XAVIER RUBERT DE VENTÓS

Filòsof

S'ha d'evitar el ressentiment, el rebuig, la queixa permanent amb Espanya. No podem al·legar allò de: "és que no ens entenen". Des de Catalunya ens hem de saber explicar i, alhora, comprendre'ls.

Ens hem de fer possible l'acceptació entre uns i altres. A partir d'aquí, s'ha d'estimular i conscienciar la societat, subratllar la necessitat d'una civilitat catalana. També hem d'observar Europa i mirar quin paper hi hem de tenir.

JOAN F. LÓPEZ CASASNOVAS

Escriptor

Si els fonaments del catalanisme eren només sentimentals (llengua més dolça que la mel, tradicions ben aimades), hem de fer via a refundar-lo: abandonant essencialismes, apostant per una terra *vivable*, una economia sostenible, unes infraestructures eficients i cohesió social (*ubi bene, ibi patria*). L'autogovern ha de créixer, enfortir-se i, sobretot, practicar-se desacomplexadament. Nació sobirana, no hem d'esperar que se'ns concedesqui allò que ens pertany per dret. Per a això cal que aquesta consciència esdevengui hegemònica. A les urnes i a tots els àmbits democràtics. I establir complicitats: és llarg el camí per fer.

Res de cases comunes; les formacions polítiques majoritàries han d'haver assumit les noves bases del catalanisme. Si Espanya és percebuda com un subjecte polític diferent, potser es podrà avançar. Dos no pacten si un no vol i nosaltres ho hem de voler. El projecte, engrescador, treballat des del poder que aconseguim, construirà la nació cultural potent (Països Catalans, 12 milions de ciutadans, immigració inclosa sense exclusions). Per fer gana d'esdevenir, si més no políticament, més lliures.

ENRIC SOLÀ

Registrador de la propietat, Montcada (Horta)

Revisar *La tradició catalana* de Torres i Bages i *La nacionalitat catalana*, de Prat de la Riba. I comprovar que són

plens de falsedats. En concret, al primer llibre, *La tradició catalana*, la tesi de Torres i Bages està malament. Tota entitat que té una tradició, una història, una cultura, conjuntes és un col·lectiu, però no s'atreveix a parlar de *nació*. En canvi, Torres i Bages parla de personatges de tots els Països Catalans, però, paradoxalment, arriba a la conclusió que aquest "col·lectiu" és el Principat, només. Això és un sofisma! Aquesta és la primera gran traïció. Ara, si agafem el segon cas, el de *La nacionalitat catalana*, Prat de la Riba destrossa la llengua catalana, en unir-la a l'occitana. Confon la llengua occitana i la catalana! De manera que, segons la seva visió, la nostra nació hauria d'arribar a Bordèus i fins a Itàlia! Però és que a continuació, esmicola i anorrea el dret nacional català i el redueix i el converteix al dret civil català, amb la qual cosa anorrea tota la tradició del dret català, quan oblida els Costums de Lleida, que donen lloc als Furs del Regne de València, que al seu torn donen lloc als Costums de Tortosa. Però Prat de la Riba no coneix res d'això i redueix la tradició del dret nacional a quatre províncies només, les de Catalunya. Tampoc no parla de reunificació dels set territoris; nega el principi d'independència, perquè diu que Catalunya ha d'estar amb Espanya; no s'atreveix a enllestir una bandera ni un nom per a tota la nació; i acaba amb una mena de deliri imperial que no se sap què és, que arriba des de Lisboa fins al Roine!

Que s'ha de refundar o revisar del catalanisme? Del tot, perquè no existeix, *el catalanisme*. En el cas basc sí que existeix un corpus de pensament propi. Existeix el pensament basc. En aquest cas, Sabino Arana deia que hi havia set territoris, que s'havien d'ajuntar en un, que es deia Euskal Herria, amb una bandera, la *ikurriña*, i una nació, amb dret a la independència. Paral·lelament, per contra, a Catalunya, Torres i Bages i Prat de la Riba van tergiversar totes les tendències del catalanisme de l'època.

Per tant, no és que s'hagi de revisar del catalanisme, sinó que s'ha de crear, perquè ara existeix un *catalunysisme regionalista*, que és l'essència del

blaverisme dels altres territoris, del valencià, i dels altres. Tot això naix del catalanisme aquest. Per tant, hem de replantejar-ho tot de bell nou.

FRANCESC DE PAULA BURGUERA
President de Valencians pel Canvi

A les Corts espanyoles constituents, sortides de les eleccions de juny de 1977, vaig coincidir amb Anton Canyellas al Congrés dels Diputats. Ell havia estat elegit per la

Unió de Centre i la Democràcia Cristiana de Catalunya. Jo vaig ser elegit pel Partit Demòcrata del País Valencià, integrat en la Federación de Partidos Demócratas y Liberales liderat per Joaquín Garrigues, formant part de la coalició d'UCD d'Adolfo Suárez. Un dia, Canyellas en demanà de dinar junts perquè volia que li expliqués quina era la meua opinió sobre Adolfo Suárez i la UCD. Canyellas pensava, en aquells moments primerencs de la transició, sobre la conveniència o no d'integrar-se a la UCD. Ràpidament li vaig dir que ni pensar-ho. Els responsables de les opcions polítiques que formaven la coalició d'UCD havien decidit formar un partit únic. I el catalanisme no tenia res a fer amb aquella gent. Jo mateix em vaig negar a ingressar a UCD i em vaig passar al grup mixt. En la meua opinió, el que havia de fer Canyellas era tractar que Unió Democràtica i Convergència arribaren a un acord per a formar una opció conjunta. Com així va ser. I ha estat CiU la representació política més important del catalanisme des d'aleshores.

La fundació Trías Fargas volen convertir-la en un fòrum orientat a refundar el catalanisme. Sota el paraigua comú que és el catalanisme, es tractaria de defugir les interminables disquisicions nominals i encara més les tacticistes o de dates, i anar a fons per bastir un nou projecte catalanista. D'ací podria sortir un bon replantejament del catalanisme. Esperem a veure.

LLUÍS CABRERA
President d'Els Altres Andalusos

El catalanisme s'ha de treure del damunt un llast molt pesant: la confusió entre na-

ció i llengua. No es pot reduir tot a l'idioma. La nació és molt més important que la llengua. L'essencialisme identitari ha de saber implicar tots els sectors no catalanoparlants en el projecte del país i no crear-hi rebuig. S'ha de posar èmfasi en l'economia, saber les balances fiscals i saber què aporta l'estat a Catalunya. S'ha d'acabar amb la denominació del *nosaltres*, en referència als qui parlen català, i a l'*ellos*, referint-se als qui parlen castellà.

JOSEP M. ÀLVAREZ
Secretari general de la UGT de Catalunya

La necessitat de reformular les bases del catalanisme neix de la voluntat d'actualitzar el pensament que ha vertebrat gran part de l'acció política i

social del segle passat. O no és tan clar que sigui així? Serà una de les primeres preguntes que hauran de respondre els qui encapçalen aquest debat. Si no és així i la qüestió està subjecta a les estretors polítiques del moment, imagino que tot el cúmul de reflexions que es produiran no donaran cap fruit.

No obstant això, i acceptant com a bones les intencions de tothom, simplement vull aportar el que per a mi representen els veritables reptes de futur del catalanisme del segle XXI. I són la integració de les diverses comunitats culturals que han transformat sociològicament el paisatge del nostre país. Si el catalanisme no és capaç d'incorporar-los i incorporar-se a aquesta nova realitat, patirà serioses dificultats per a representar els anhels de progrés social que sempre han estat vinculats al progrés nacional de Catalunya.

D'una altra banda, el nou catalanisme ha d'aprofundir en l'eix que impulsa l'Estatut de Catalunya i que amplia el fet nacional amb l'aportació d'un model de país lligat als drets de ciutadania i a l'estat del benestar. Una de les senyes d'identitat de Catalunya ha de pivotar sobre la nostra identificació amb un país que incorpora a la seva personalitat profunda la defensa dels drets civils i el progrés col·lectiu i personal.

Finalment, el catalanisme ha d'aprofundir encara més un dels principals trets característics: que no és patrimoni d'una elit política ni social, sinó del conjunt de les persones que volen formar part de Catalunya.

JORDI PRESAS
Membre de l'executiva de CCOO-Catalunya

El catalanisme polític durant molts anys s'ha fonamentat en la defensa de la llengua i la cultura catalana i la vo-

luntat d'aconseguir quotes més grans d'autogovern per a la nostra nació.

Com tots als conceptes, cal adaptar-se als temps i a les noves realitats que transformen profundament la nostra societat, si no es vol córrer el risc de quedar-se a la marginalitat.

Els impactes causats per la nova onada migratòria i la globalització de l'economia poden modificar profundament les realitats que fins ara hem conegut.

Caldrà plantejar-se alguns interrogants (segur que molts més que els que plantejo ara mateix aquí), intentar preveure'n les respostes i actuar en conseqüència: Com serà la societat catalana el 2020 o el 2030? Com viuran els sentiments de pertinença a Catalunya els seus ciutadans i ciutadanes? Quins seran els factors d'integració d'aquestes persones a la nostra comunitat?, etc.

D'entrada probablement seria bo que la nova reformulació del catalanisme polític tingués molt present tot allò que té a veure amb la consolidació i la qualitat dels drets de la

ciutadania social d'accés universal que garantim com a país a tots els nostres ciutadans i ciutadanes, segurament pot fer un paper important perquè les persones se sentin a gust i integrades en el lloc on estan, siguin els primers interessats a aconseguir-ho i defensar-ho i puguin ser uns factor important que contribueixi a incentivar el sentiment de pertinença a la societat catalana.

ISABEL PALLARÈS

Secretària confederal Intersindical-CSC

D'entrada, diria que la qüestió no es quins canvis calen sinó de quin model parlem. Un cop dit això, queda clar que parlem d'un context en què les formes sorgides de la transició s'han demostrat insuficients i ja esgotades. Ara ens cal reformular i pensar propostes que responguin a les aspiracions de la majoria social. I des d'aquest punt de vista el màxim protagonisme ha de ser al món del treball. Per tant, des d'aquesta premissa no hi ha una proposta socialment engrescadora. I sense la societat no hi ha canvi. I per fer-ho possible, el catalanisme ha de marcar-se com un dels seus objectius dotar-se d'una eina essencial que fins ara ha ignorat, el paper del sindicalisme nacional. És molt difícil plantejar cap mobilització social per a aconseguir un objectiu col·lectiu sense el paper indispensable del sindicalisme nacional i de classe. De manera que entre els replantejaments del catalanisme hi ha d'haver la voluntat de crear un espai sindical propi, no sotmès.

bertats nacionals amb la tramitació i aprovació dels respectius estatuts d'autonomia. El debat de la reforma estatutària hauria d'haver servit per a reformar la Constitució espanyola, reformular l'actual estat de les autonomies i avançar cap al ple autogovern, a més de millorar les condicions de vida de les ciutadanes i ciutadans que hi viuen. No va ser així i s'ha tornat a perdre una nova ocasió.

VICENT MAURÍ

Secretariat Intersindical Valenciana

Els partits polítics catalans, valencians i balears van perdre una bona ocasió d'avançar en les lli-

Les ciutadanes i ciutadans dels tres territoris patim la manca d'inversions en infraestructures i serveis públics, la desfeta del nostre territori, el retrocés en l'ús social de la nostra llengua, la dificultat de trobar un habitatge digne, un mercat laboral caracteritzat per la precarietat, la temporalitat i l'alta taxa de sinistralitat... En vista d'aquesta situació cal engegar noves polítiques que donen resposta als problemes reals de la ciutadania i que possibiliten la seua participació en la presa de decisions. Cal una nova política i una nova forma de fer-la. Una política que combine l'avanç en les nostres llibertats nacionals i que pose fi a les desigualtats socials. A més, cal que s'estrenyen els lligams culturals, socials, econòmics i polítics entre tots els territoris de parla catalana.

JORDI PORTA

President d'Òmnium Cultural

Des d'Òmnium convoquem els partits i plataformes sobiranistes a una jornada de reflexió perquè expliquin quin és el seu replantejament del catalanisme a mitjà termini. Volem que precisin els objectius, l'estratègia i la viabilitat d'un procés sobiranista perquè pensem que hi ha una dispersió d'iniciatives, sovint amb objectius similars, però amb estratègies diferents. Les divergències no es troben tant en la fita final, sinó en la manera que cadascú tria per arribar-hi. Volem trobar punts de confluència.

Des del meu punt de vista el nou catalanisme ha de basar-se en cinc eixos.

TOMEU MARTÍ

Vice-president d'Obra Cultural Balear

La fermesa en la relació amb els altres nacionalismes i en especial amb el nacionalisme espanyol.

La transversalitat ideològica com a vertadera garantia que no es tracta només d'una opció electoral, sinó d'una proposta de cohesió social i d'avanç en els drets col·lectius de la nació catalana.

Un abast vertaderament nacional, és a dir que faci una proposta tan asimètrica com calgui, per a tots els territoris històrics que formen la nostra nació i que no accepti d'entrada la divisió imposada pels altres.

Que aposti sense complexos per una estratègia sobiranista, o sigui, que tingui com a objectiu estratègic la independència de tota la nació com a única garantia real de supervivència de les nostres senyes d'identitat.

Que, com ha estat sempre, mantingui la seva capacitat integradora de tota la gent que, tot i no haver nascut a la nostra terra, vulgui formar part del nostre poble.

TONI GISBERT

Coordenador d'ACPV

El replantejament clau és construir un projecte propi. La reforma d'Espanya ja hem vist fins on arriba. S'ha intentat i no s'ha aconseguit.

Per tant, el primer que s'ha de fer és articular la nació: no és el mateix ser set milions de persones que ser-ne onze. Sense aquesta vertebració som més febles perquè no tenim un pes econòmic ni cultural potent. El nostre lloc, des del punt de vista econòmic i polític, és Europa i hem de tenir-hi la mirada posada.

*Enric Rimbau
Tià Torras*